

Jak se to řekne v esperantu?:

Esperanto je uměle sestavený jazyk. Jeho tvůrce, Ludvig Lazar Zamenhof (1859-1917), pocházel z židovské rodiny žijící na území dnešního Polska (narodil se v Bialystoku). Vystudoval sice medicínu a působil ve Varšavě jako oční lékař, ale jeho zájem ho táhl ke studiu jazyků. Do té doby byla již uskutečněna řada neúspěšných pokusů o sestavení mezinárodního umělého jazyka. Zamenhof na základě srovnávacího studia přirozených jazyků sestavil svůj projekt umělého jazyka, jehož první učebnici vydal více než před sto lety, v roce 1887, pod názvem (v ruštině): Dr. Esperanto: Mezinárodní jazyk. Předmluva a úpiná učebnice. Autorův pseudonym Esperanto (tj. doufající nebo mající naději) se přenesl na nový jazyk. Slovník esperanta je vytvořen podle slov z přirozených jazyků, zejména z tak zvaných mezinárodních slov. I po esperantu byla sestavena řada umělých jazyků, avšak žádný z nich se neuplatnil. Zato esperanto mělo úspěch. Vzniklo mezinárodní esperantské hnutí, každoročně se konají světové esperantské kongresy, vycházejí esperantské noviny a časopisy, vydávají se knihy. Esperantská slovní zásoba je velmi bohatá a v souvislosti s rozvojem vědy a techniky se stále doplňuje. Samozřejmě v ní můžeme najít výrazy z oboru rybářství, jak ukazuje dále uvedený přehled (písmena se čtou jako v češtině; souhlásky se stříškou jsou: ĉ = č, ĝ = dž, ĥ = ch, ĵ = ž, ŝ = š; ŭ tvoří s předchozí samohláskou dvojhlásku).

Vodní prostředí: voda - akvo, řeka - rivero, potok - rivereto, jezero - lago, rybník - fiŝlago, tůň - profundaĵo, břeh - bordo, dno - fundo, kyslík - oksigeno, rostlina - planto, živočich - animalo.

Ryba a části rybího těla: ryba - fiŝo, hlava - kapo, trup - trunko, ploutev - naĝilo, ústa - buŝo, oko - okulo, vousek - barbeto, skřele - operkulo, šupina - skvamo, postranní čára - flanko linio, prsní ploutev - brusta naĝilo, břišní p. - ventra n., hřbetní p. - dorsa n., řitní p. - anusa n., ocasní p. - vosta n., tuková p. - grasa n.

Některé naše druhy ryb: pstruh - truto, lipan - timalo, štika - ezoko, kapr - karmo, karas - karaso, lín - tinko, cejn - abramo, bolen - aspiao, parma - barbio, jelec - leŭcisko, plotice - rutilo, perlín - skardinio, ouklej -

alburno, hrouzek - gobio, sumec - siluro, úhoř - angilo, mník - lojto, okoun - perko, candát - sandro.

Rybaření a rybářské náčiní: rybář - fišisto, chytat - kapti, rybařit - fiškapti (nebo jen fiši), síť - reto, udice (prut) - fišvergo, háček - fišhoketo.

Z vývoje ryb: jikry - frajo, jikra - ovo, potěr - fišido, žloutkový váček - ovoflava saketo.

Evžen Wohlgemuth